

Олександр МІЛЮТІН

аспірант кафедри

соціально-економічних дисциплін

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

(м. Дніпро, Україна)

<https://orcid.org/0000-0002-4620-6093>

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ ЯК ФАКТОР ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Цифрова трансформація економіки є вирішальним чинником сучасного розвитку та невід'ємною складовою конкурентоспроможності держави. Використання цифрових технологій сприяє підвищенню рівня фінансово-економічної безпеки держави та забезпечує прозорість фінансових потоків, автоматизації управлінських процесів, розвитку нових бізнес-моделей та оптимізації державного регулювання. Впровадження штучного інтелекту, блокчейн-технологій та великих масивів даних дозволяє підвищити ефективність управління ресурсами, зменшити рівень корупції та прискорити інтеграцію країни у світову економіку. Водночас впровадження цифрової трансформації супроводжується низкою викликів, таких як кіберзагрози, недостатній розвиток цифрової інфраструктури, недосконалість нормативно-правового регулювання, які потребують ефективних механізмів регулювання. Подолання цих викликів вимагає стратегічного підходу, який би включав відповідні інституційні механізми, ефективну державну політику щодо цифрових перетворень та використання досвіду інших держав через міжнародну співпрацю.

У загальному розумінні під цифровою трансформацією переважно розуміють перетворення різних галузей економіки, моделей ведення бізнесу, управлінських парадигм, економічних відносин і соціальних практик за рахунок використання сучасних цифрових технологій [2].

Штучний інтелект дозволяє швидко обробляти великі обсяги даних для прогнозування тенденцій і ризиків у фінансах, допомагаючи приймати ефективні управлінські рішення. Коректно налаштовані процеси збору, обробки даних та налагодженні ланцюгів їх автоматизації підвищує можливість персоналізації відповідних послуг, що, своєю чергою, підвищує довіру і задоволеність клієнта.

Використання блокчейн-технологій дає можливість забезпечити високий рівень безпеки та прозорості фінансових операцій, що сприяє зниженню ризиків шахрайства та підвищенню довіри до фінансової системи. Крім того, блокчейн підвищує ефективність фінансових операцій, сприяє оптимізації процесів обробки та верифікації даних.

Використання великих масивів даних (Big Data) дозволяє здійснювати аналіз ринкових тенденцій, поведінки споживачів та сприяє прийняттю обґрунтованих стратегічних рішень на рівні держави та окремих підприємств. Крім того, практика використання великих масивів даних забезпечує більш точне визначення та управління фінансовими ризиками, що підвищує загальну стабільність фінансової системи країни.

Використання відповідних технологій є запорукою фінансової стабільності, оскільки останні дають змогу оптимізувати фінансові процеси, знизити ризики їх протікання та забезпечити ефективність ухвалення рішень. Крім того, зазначені технології стимулюють інноваційний розвиток фінансового сектора, сприяючи розробці та впровадженню нових фінансових інструментів і послуг. Однак для їх ефективного застосування необхідно забезпечити високу якість даних, дотримуватись етичних принципів використання штучного інтелекту та відповідати вимогам чинного законодавства.

Значну роль у розвитку економічних процесів відіграють платформи відкритих даних, такі як *Edata* та *Data.gov.ua*, які надають громадянам можливість моніторингу фінансових операцій держави в режимі реального часу. Розвиток платформи «Дія» підвищує доступність державних послуг та сприяє спрощенню підприємницької діяльності. Ці системи підвищують ефективність громадського контролю за бюджетним процесом та сприяють зміцненню довіри до державних інституцій.

Автоматизація адміністративних процесів через цифрові платформи є важливим напрямом розвитку державного регулювання, оскільки сприяє спрощенню бюрократичних процедур, підвищенню ефективності управління та зменшенню витрат [1]. Впровадження електронного документообігу, інтеграція баз даних і автоматизація рутинних завдань

дозволяють знизити адміністративні витрати як для державного сектора, так і для суб'єктів господарювання. Водночас цифрові платформи забезпечують відкритість інформації, що сприяє зменшенню корупційних ризиків, підвищенню підзвітності органів влади та зміцненню довіри громадян до державних інституцій.

Ефективне функціонування цифрових платформ у державному управлінні потребує належної інфраструктурної готовності та вдосконалення нормативно-правової бази. Розвиток сучасних мереж зв'язку та підвищення рівня цифрової грамотності населення є першочерговими факторами успішної цифрової трансформації. Крім того, необхідне адаптування законодавства до вимог цифрової економіки, що забезпечить безпеку даних, регулювання електронних державних послуг і контроль за використанням цифрових платформ у державному секторі.

Іншим важливим напрямом є впровадження електронного урядування, що передбачає автоматизацію управління державними фінансами. Використання цифрових систем знижує ризики корупційних дій, оскільки мінімізує особистий вплив чиновників на ухвалення фінансових рішень, підвищуючи об'єктивність і контрольованість бюджетних операцій.

Таким чином, цифрова трансформація визначатиме у найближчому майбутньому конкурентоспроможність держав і бізнесу як на національному, так і світовому рівнях, про що свідчать численні дослідження у галузі цифрових технологій. Вплив процесів цифровізації вплине на основні сфери життєдіяльності суспільства, а саме економіку, соціальний захист, оборону, освіту та науку. Доречно зазначити, що цифрові трансформаційні процеси матимуть значний вплив не лише на економіку держави, а й спричинять кардинальні зміни на рівні суспільства взагалі та кожної особистості зокрема, змінюючи соціальну структуру та моделі поведінки громадян.

Цифрова трансформація є ефективним інструментом у боротьбі з корупцією, сприяючи автоматизації фінансових процесів, підвищенню прозорості операцій та ефективності податкового адміністрування. Автоматизація зменшує вплив людського фактора, мінімізуючи корупційні ризики та забезпечуючи контроль за бюджетними коштами. Впровадження електронного документообігу та відкритих даних підсилює підзвітність державних фінансів, дозволяючи оперативно виявляти корупційні схеми. Крім того, цифрові технології сприяють збільшенню податкових надходжень та зниженню рівня тіньової економіки, що зміцнює фінансову стабільність держави.

Зростання цифровізації економіки та суспільства супроводжується низкою викликів [3], серед яких особливу увагу привертають питання кібербезпеки. Залежність від цифрових технологій збільшує ризики кібератак, витоку конфіденційної інформації та цифрового шахрайства, що потребує комплексного підходу до захисту даних. Впровадження ефективних механізмів кібербезпеки, зокрема багаторівневого шифрування, автентифікації користувачів та розробки нормативно-правових актів, є необхідним для забезпечення безпечного функціонування цифрової інфраструктури.

Варто підкреслити, що цифрова трансформація економіки є не лише інструментом модернізації державного управління, а й важливим фактором забезпечення фінансово-економічної безпеки. Вона сприяє прозорості фінансових потоків, автоматизації бізнес-процесів та розвитку нових економічних моделей, що зміцнює конкурентоспроможність держави на міжнародному рівні.

1. Кисельов М. С., Євсюкова О. В. Цифрові платформи як інструмент трансформації економіки і публічних послуг. *Трансформаційні зміни національної економіки в умовах євроінтеграції*: матер. VIII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 4-5 грудня 2024 р.). Львів, 2024, С. 143-145.

2. Мельник Л., Карінцева О., Калініченко Л., Харченко М., Тарасенко С. Цифрова трансформація бізнес-процесів в Україні: кращі практики вітчизняного бізнесу та сучасні виклики. *Mechanism of an economic regulation*. 2024. № 2(104). С. 54-60.

3. Череп О. Г., Дашко І. М., Бехтер Л. А., Підлісний Р. О. Переваги та виклики цифровізації економіки України. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. № 1(9). С. 131-135.